

Kysely kunnille hankinnoilla työllistämisestä

19.8.2021

Anu Tirkkonen

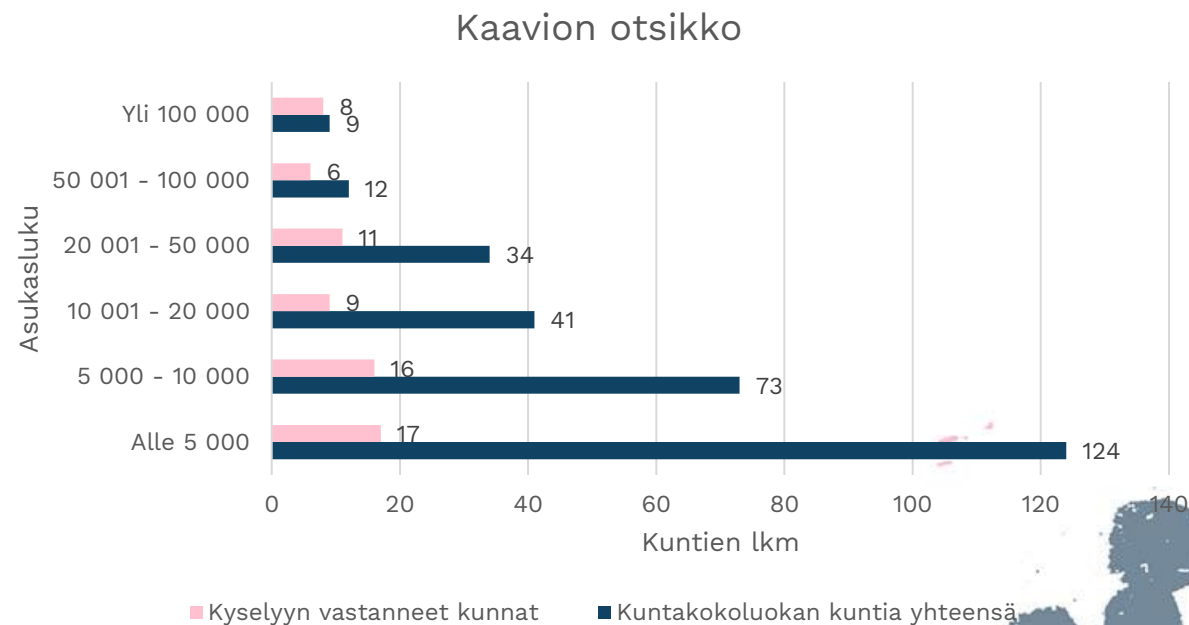

Tausta

- Kysely lähetettiin kaikkiin kuntiin (kirjaamot). Lisäksi kysely lähetettiin erikseen myös kuntakokeilukunnille sekä TYP-verkostolle.
- Kysely toteutettiin webropol-kyselynä
- Kyselyn vastausaika oli 16.3-16.4.2021
- Vastauksia saatiin 71

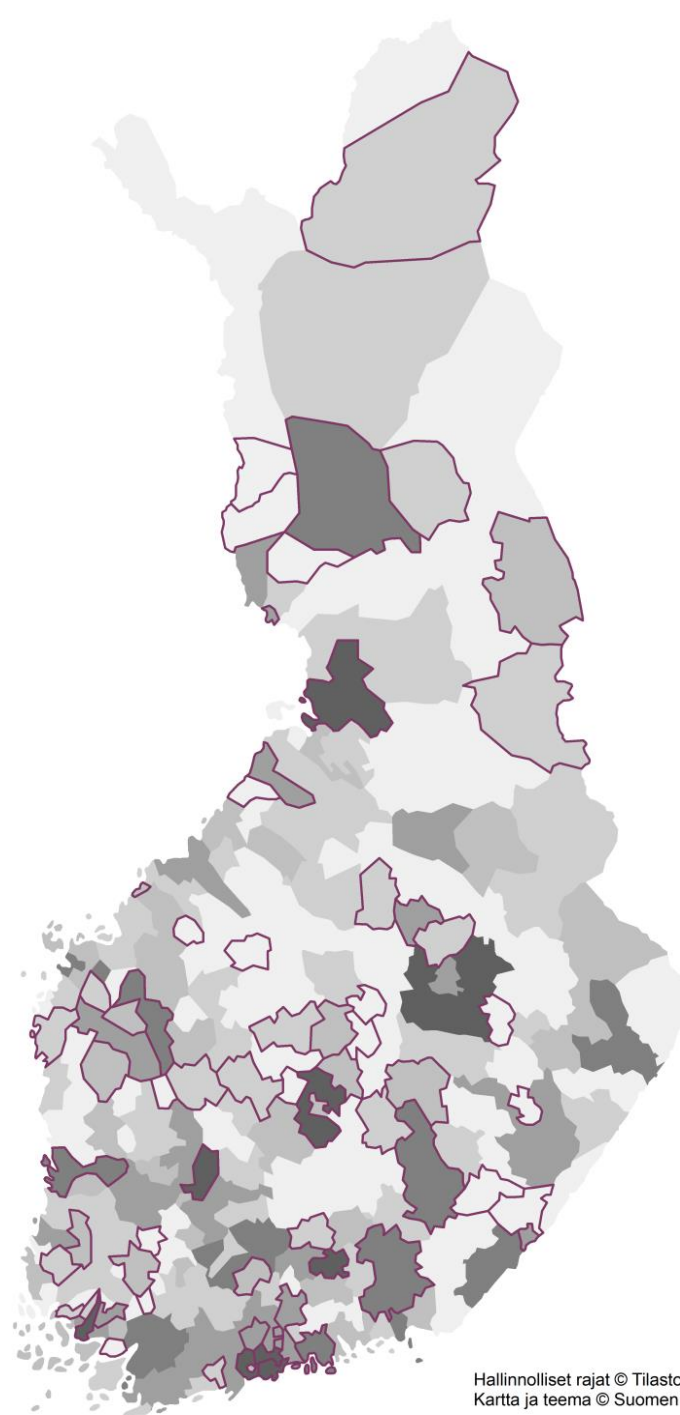
Kyselyyn vastanneet kunnat kunnan asukasluvun mukaan luokiteltuna

Kyselyyn vastanneissa kunnissa asuu yhteensä 3 107 477 asukasta, joka on 56 % Manner-Suomen väestöstä

Kunnan asukasluku

Yli 100 000	(9)
50 001 - 100 000	(12)
20 001 - 50 000	(34)
10 001 - 20 000	(41)
5 000 - 10 000	(73)
Alle 5 000	(124)
Kyselyyn vastanneet kunnat	(67)

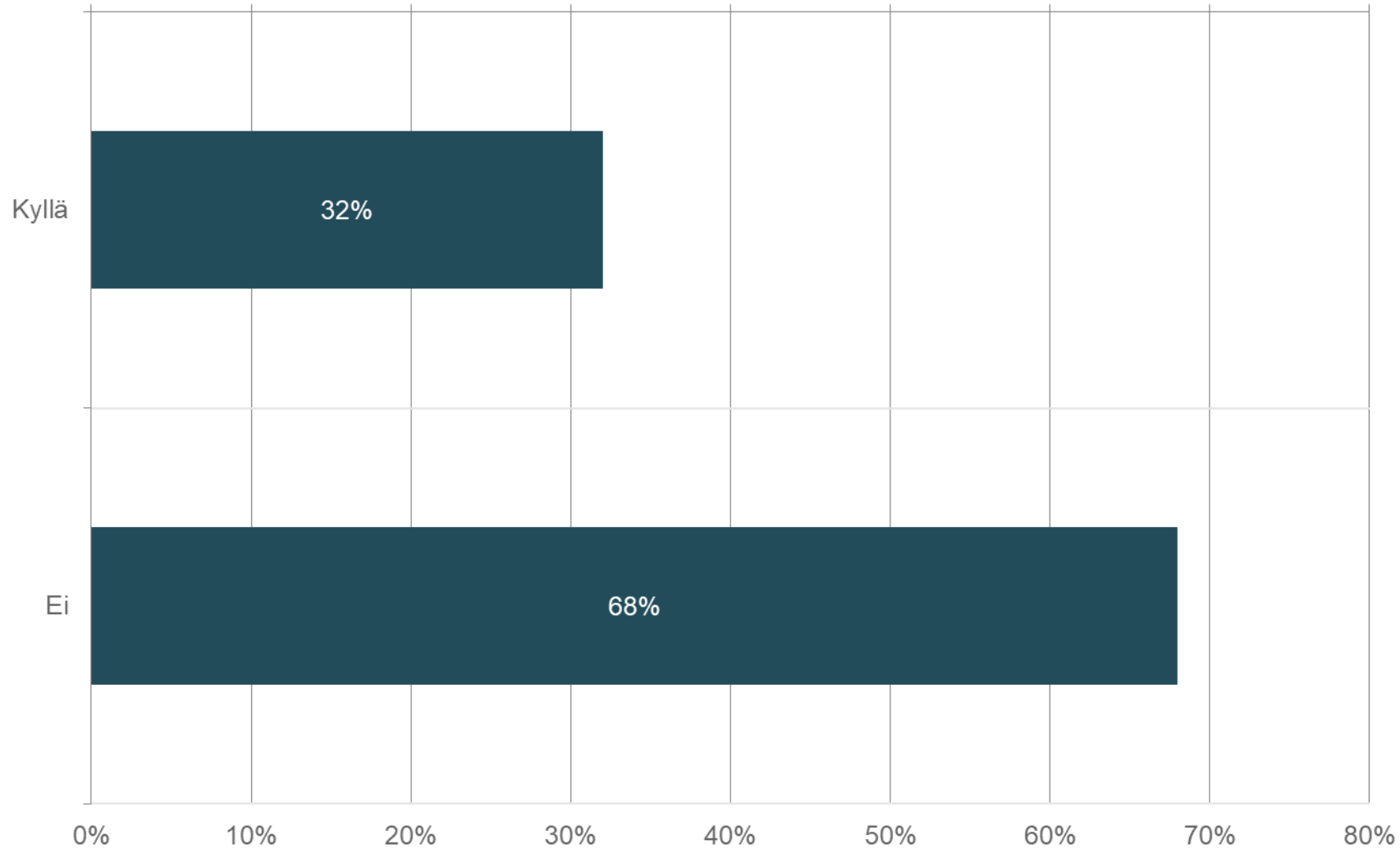

Kyselyyn vastanneissa kunnissa on helmikuussa 2021 ollut työttömiä työnhakijoita yhteensä 203 361, joka on 62 % koko maan (Manner-Suomi) työttömistä työnhakijoista

1. Onko kuntanne käyttänyt tai käytetäänkö kuntanne hankinnoissa työllistämistä koskevaa ehtoa (työllistämisehtoa)?

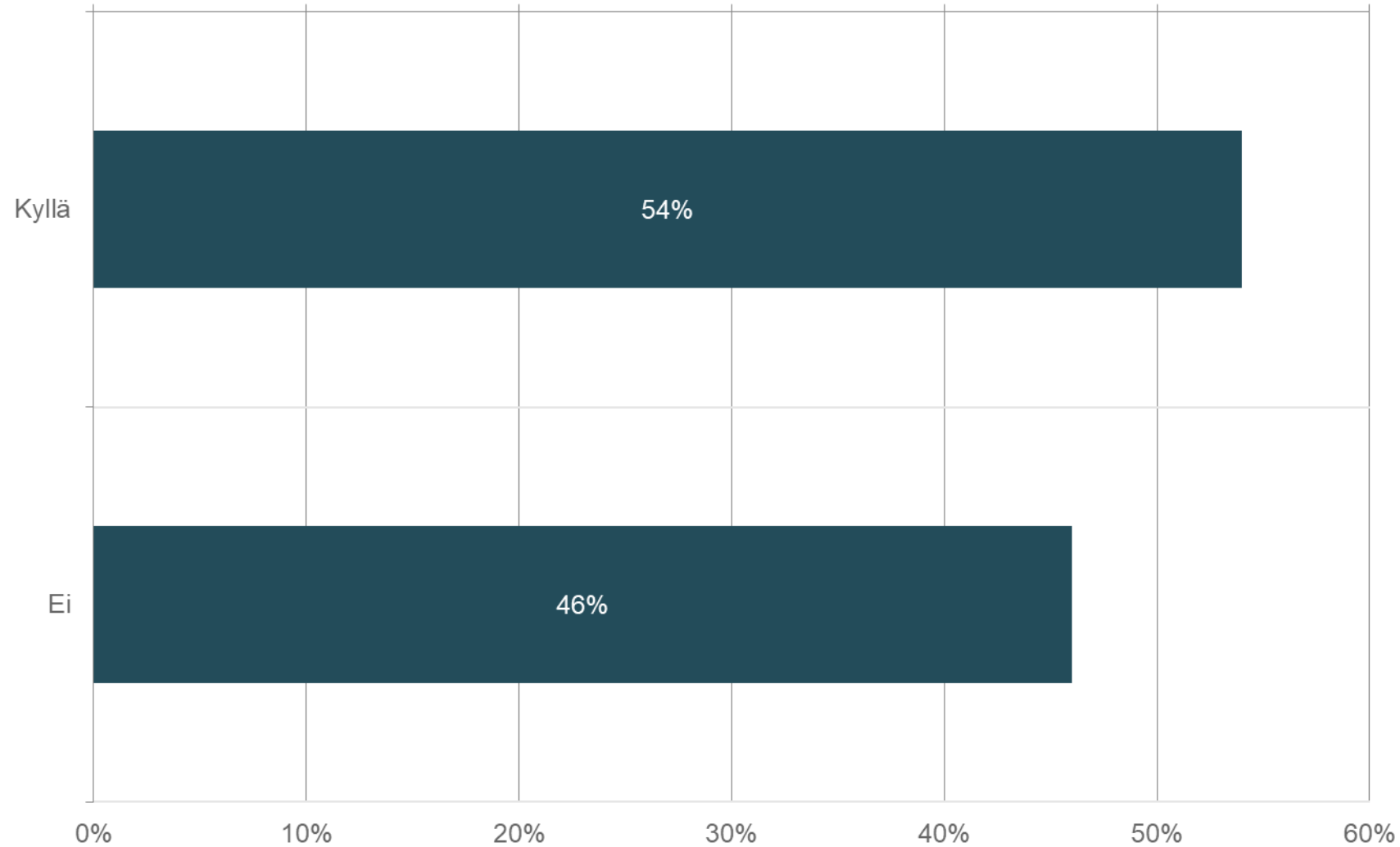
Vastaajien määrä: 71

	n	Prosentti
Kyllä	23	32,4%
Ei	48	67,6%

2. Onko kunnassanne kiinnostusta ottaa työllistämisehtoa käyttöönne?

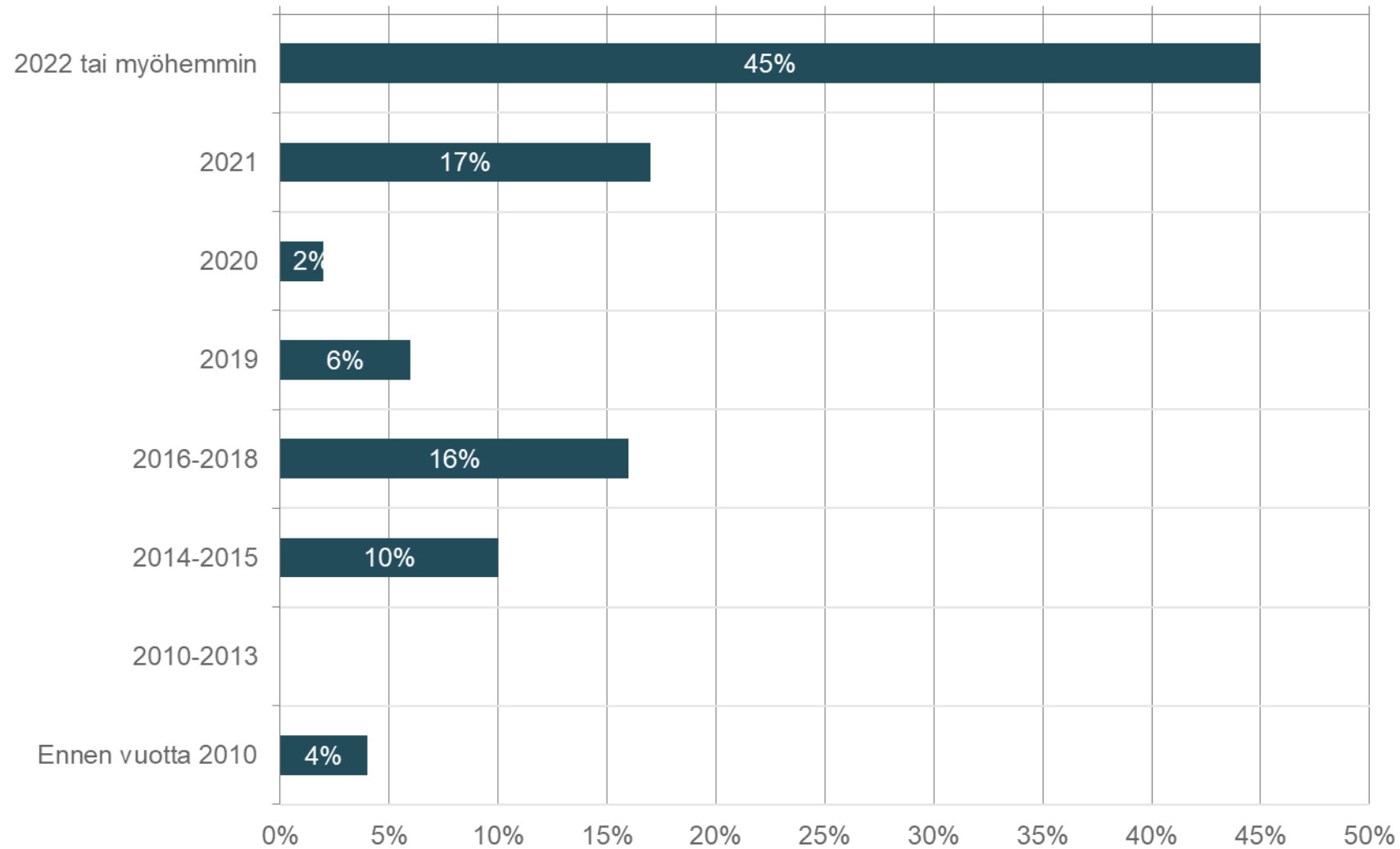
Vastaajien määrä: 48

	n	Prosentti
Kyllä	26	54,2%
Ei	22	45,8%

3. Minä vuonna olette ensimmäistä kertaa käyttäneet tai ajatelleet käyttää työllistämisehtoa hankinnoissa?

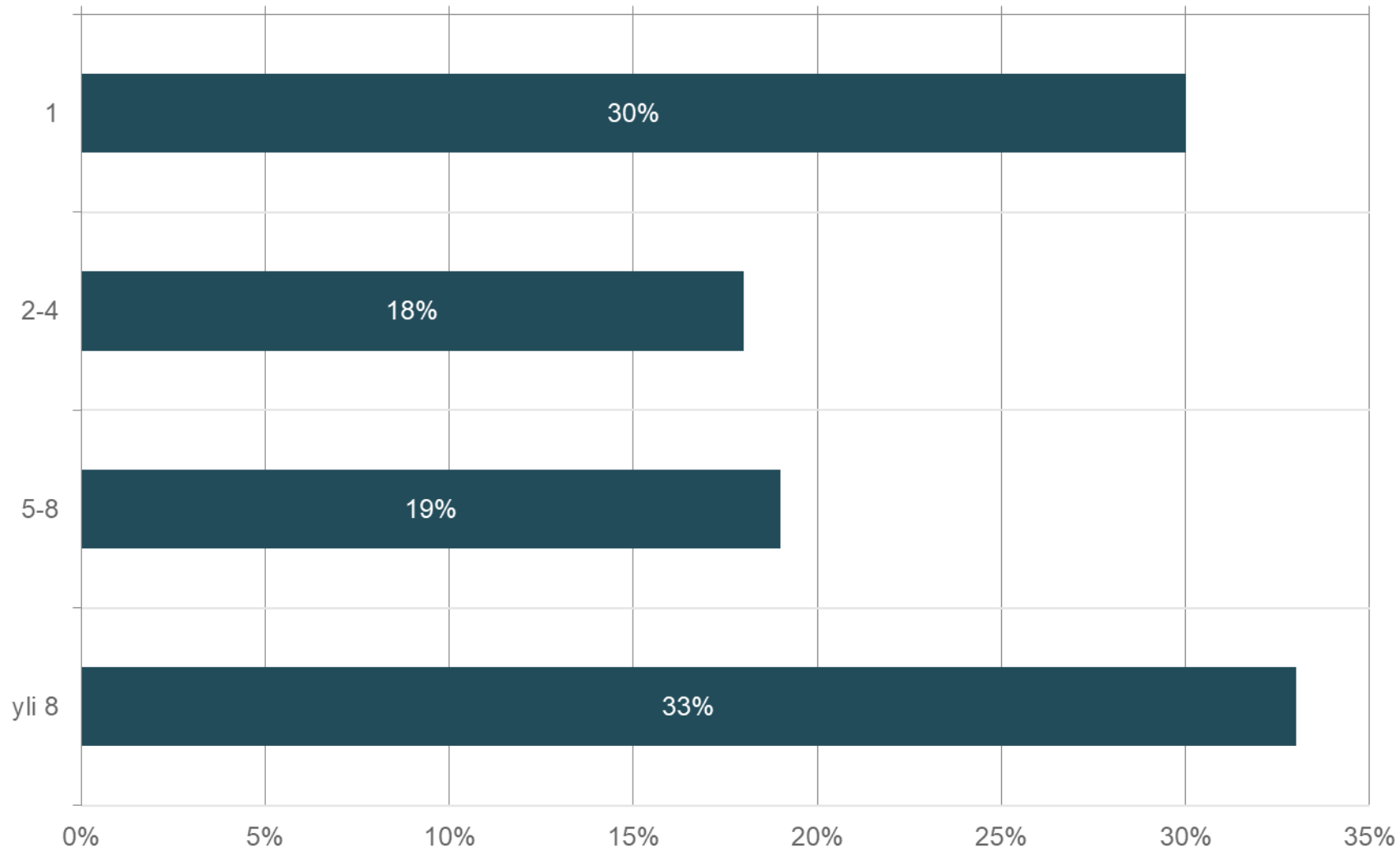
Vastaajien määrä: 49

	n	Prosentti
2022 tai myöhemmin	22	44,9%
2021	8	16,3%
2020	1	2,1%
2019	3	6,1%
2016-2018	8	16,3%
2014-2015	5	10,2%
2010-2013	0	0%
Ennen vuotta 2010	2	4,1%

4. Kuinka monessa hankinnassa olette käyttäneet työllistämisehtoa?

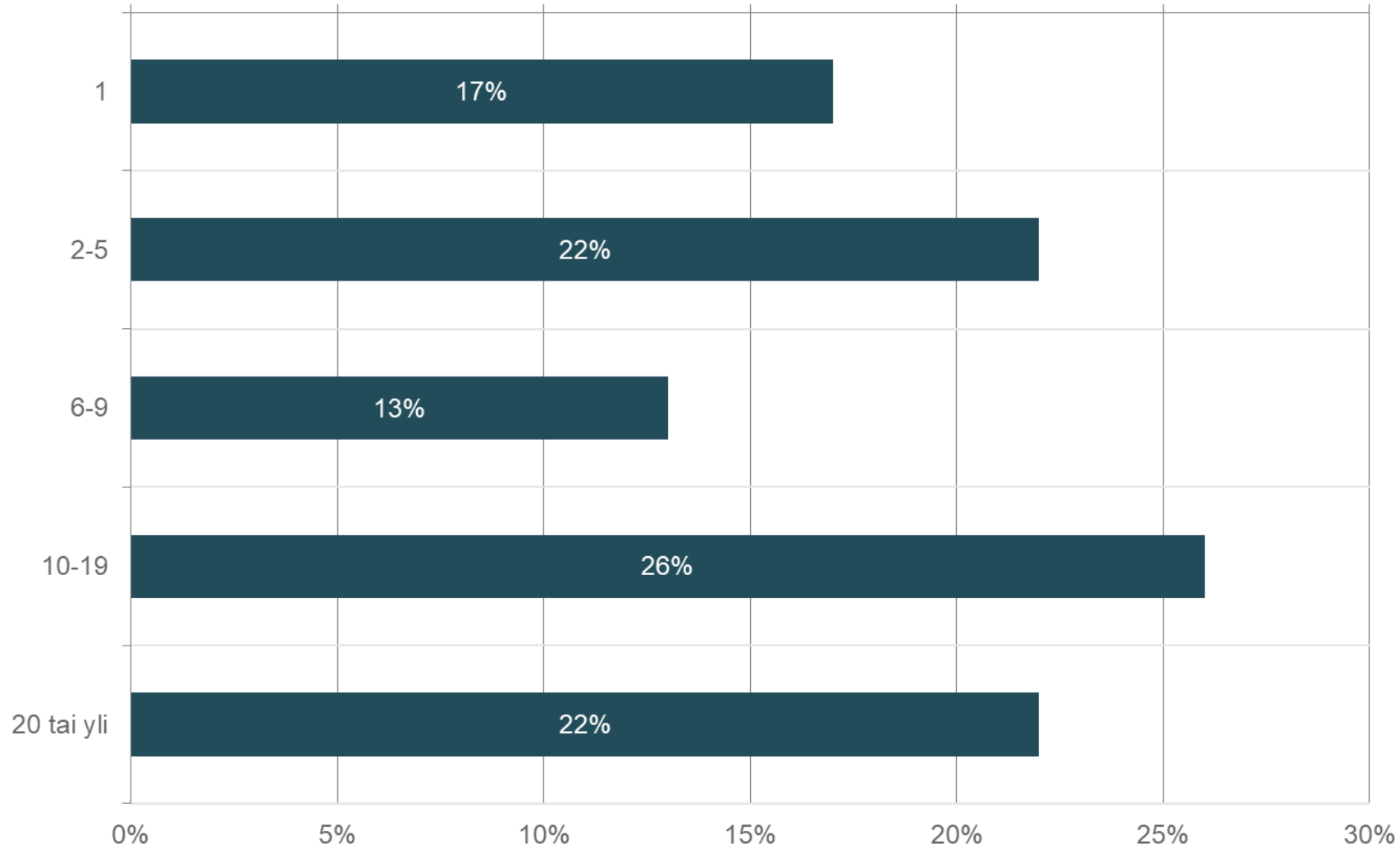
Vastaajien määrä: 27

	n	Prosentti
1	8	29,6%
2-4	5	18,5%
5-8	5	18,5%
yli 8	9	33,4%

5. Kuinka monta henkilöä olette työllistäneet työllistämisehtoa käyttämällä?

Vastaajien määrä: 23

	n	Prosentti
1	4	17,4%
2-5	5	21,7%
6-9	3	13,1%
10-19	6	26,1%
20 tai yli	5	21,7%

Miten olette kuulleet alueenne toimijoita (yrittäjä, kolmatta sektoria) työllistämistä koskevan ehdon jalkautumisessa hankintoihin? Minkälaista yhteistyötä olette tehneet (epäviralliset keskustelut, markkinavuoropuheluita, erilaiset tilaisuudet)?

- Avovastauksia 34 kpl
- Markkinavuoropuhelut
- Erilaisissa tilaisuuksissa, työpajoissa
- Ei olla kuultu
- Muutamia poimintoja avovastauksista:
 - Olemme keskustelleet yhdessä yrittäjäjärjestön ja TE -palvelujen kanssa ehtojen käyttökelpoisuudesta yleisesti. Lisäksi hankintakohtaisia keskusteluita kun ehto on aiottu käyttöön.
 - Olemme pitäneet infotilaisuuksia tarjoajille sekä haastatelleet työllistämisen toteuttaneita yrityksiä.
 - Olemme keskustelleet työllistämisehdon käyttämisestä markkinavuoropuheluissa sekä myös erilaisissa tilaisuuksissa ja epävirallisissa keskusteluissa. Erityisesti silloin, jos meillä ei ole kokemusta tai muuta tietoa työllistämisehdon soveltuvuudesta hankintaa, selvitämme sitä eri keinoin yhteistyössä markkinoiden kanssa

Mitä haasteita näette hankinnoilla työllistämisessä?

- Avovastauksia 52 kpl

Luokittelua:

- Yritykseen (toimittajaan) liittyviä
- Henkilöön (työttömään) liittyviä
- Prosessiin liittyviä
- Asenteet, pelot, mainehaitta
- Yleinen taloustilanne, kunnan koko ja hajautettu toimintamalli

Mitä haasteita näette hankinnoilla työllistämisessä?

- Eikö yrityksellä ole oikeus itse valita työntekijänsä työntekijän haluttu osaaminen ja tuottavuus maksimoiden?
- Yritys vastaa kuitenkin toimituksen lopullisesta laadusta!!
- Sopivan työvoiman löytäminen
- Mahdolliset kustannukset
- Sopivia työntekijöitä on vaikea löytää yrityksiin. Työllistämistoimenpiteet kertautuvat yrityksille kun kaikki pääkaupunkiseudun hankintayksiköt käyttävät ehtoa. Tällöin ehdon toteuttaminen muuttuu liian raskaaksi varsinkin pienille ja keskisuurille yrityksille.
- Asenteet ja pelot, että työllistämisehto huonontaa kunnan sopimusta
- Haasteita tällä hetkellä:
 - yritysten yt:t
 - työllistämisehdon kertautuminen saman toimijan useissa sopimuksissa joko samalla tilaajalla tai samalla aluella
 - ehdon erilaisuus eri tilaajilla

Mitä haasteita näette hankinnoilla työllistämisessä?

- Ehto saattaa rajata tarjousten määrää ja tarjouksia saattaa muutenkin tulla vähän. Ehdon käyttäminen todennäköisesti nostaa hankinnan kustannuksia.
- Kaupungissa tarvittaisiin lisää asiantuntijaresursseja, jotta toimintamalli pysyisi aktiivisessa käytössä ja sitä pystyttäisiin kehittämään edelleen.
- Hankinnoissa toivomme, että kilpailutuksen voittaa alueella toimiva yritys tms. toimija. Näin hankinta työllistää alueella toimivia yrityksiä. Valitettavasti tämä ei ole aina mahdollista. Hankintojen työllistämisehtoa on hankala valvoa ja toteuttaa käytännössä.
- Osaaminen on vielä heikkoa, vaikka vaatimukset ehdon käytölle johdon puolelta kovenevat. Haluttaisiin kuulla erilaisista "variaatioista" ehdon käytölle esim. puitejärjestelyissä (tai dynaamisissa?).

Mitä haasteita näette hankinnoilla työllistämisessä?

- Pienellä paikkakunnalla urakoitsijoilla on kohtalaisen korkea kynnys ottaa työllistettäviä mukaan. Tarvitaan hyvä "porkkana", että työllistäminen toteutuisi.
- Johdon sitoutuminen - Hankinta ei voi yksin hoitaa koko prosessia.
- Tarjoaja ei välttämättä onnistu/pysty työllistämään pitkäaikaistyötöntä. Meillä xx (pieni paikkakunta) on pääsääntöisesti pieniä muutaman työntekijän yrityksiä, joilta palveluja hankintaan. Jos työllisysehto on kovin rajaava, niin voi olla, että paikallisilta toimijoilta ei tarjouksia saada.
Työllisysehdon täydentäminen voi tuottaa tilaajalle lisätyötä.
- Oikein hyvä ajatus, muttei ole vielä otettu käyttöön.
- Asia on uusi, ei ole tullut aiemmin vastaan
- Mistä riittävä ammattitaito työllistettävälle?

6. Ohessa on kuvattuna Hankinnoista duunia -hankeessa kehitelty hankinnoilla työllistämisen toimintamalli, jota on tarkoitus kehittää edelleen. Minkälaista tukea tarvitsisitte työllistämisehdon käyttöönotossa ja työllistämisehdon käytön vakiinnuttamisessa?

Vastaajien määrä: 47, valittujen vastausten lukumäärä: 168

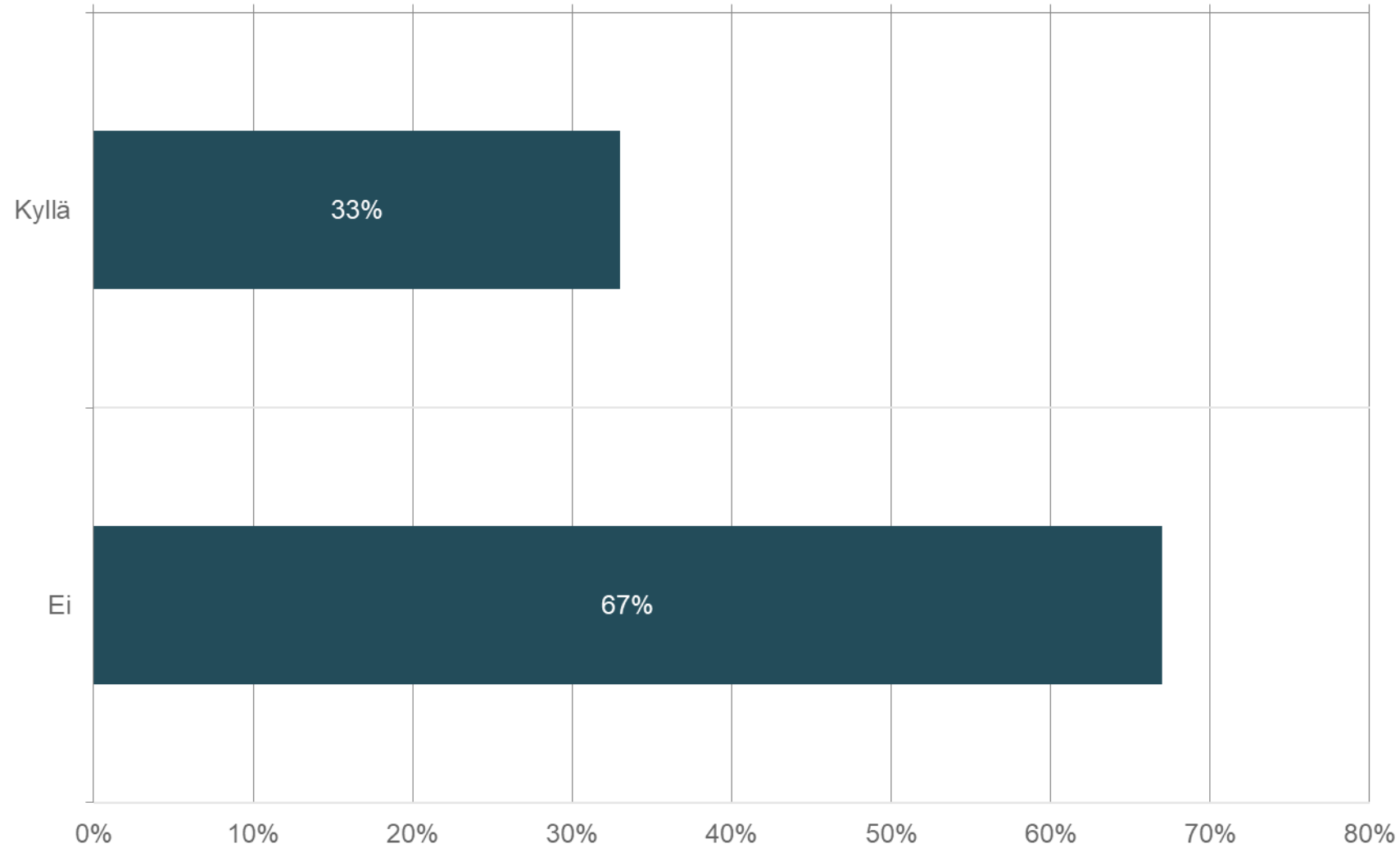
6. Ohessa on kuvattuna Hankinnoista duunia -hankeessa kehitetyt hankinnoilla työllistämisen toimintamalli, jota on tarkoitus kehittää edelleen. Minkälaista tukea tarvitsitte työllistämisehdon käyttöönotossa ja työllistämisehdon käytön vakiinnuttamisessa?

Vastaajien määrä: 47, valittujen vastausten lukumäärä: 168

	n	Prosentti
Johdon sitouttaminen työllistämisehtoon	10	21,3%
Hankintojen kartoitus, yhteistyö kunnan sisällä	13	27,7%
Ennakoiva markkinavuoropuhelu, jossa työllistämisehtoa esitellään tarjoajille	16	34%
Tarjouspyynnön laadinnan yhteydessä työllistämisehdon muotoilu	24	51,1%
Sopimuksenteossa ja neuvonnassa, kuinka toteuttaa sopimukseen kirjattu työllistämisehto	18	38,3%
Työllistämisehdon toimeenpanossa (ns. Rekrytointivaiheessa)	13	27,7%
Sopimuksen seuranta ja raportointi, työllistämisehdon osalta	20	42,6%
Arviointi, kuinka työllistämisehdon käyttö onnistui kokonaisuudessaan, mitä oppeja seuraaviin hankintoihin	18	38,3%
Muiden toimijoiden kokemuksia ja vertaisoppiminen	24	51,1%
Kaikki edellä mainitut	7	14,9%
muuta, mikä?	5	10,6%

7. Haluatteko, että kuntaanne tullaan kertomaan lisää hankinnoilla työllistämisen toimintamallista?

Vastaajien määrä: 70

	n	Prosentti
Kyllä	23	32,9%
Ei	47	67,1%

Kiitos.

Anu Tirkkonen

040 547 3944

anu.tirkkonen@kuntaliitto.fi

[@tirkkonen_anu](https://www.instagram.com/tirkkonen_anu)

www.kuntaliitto.fi

KUNTA LIITTO